

ЕКОЛОГІЯ ДЕМОСФЕРИ І МЕДИЧНА ЕКОЛОГІЯ

УДК 502.22

Стельмахович Г.Д., Ребега М.В., Остафійчук О.В.

*Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу*

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ І СТРУКТУРИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В ЗВ'ЯЗКУ З ЕКОЛОГІЧНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ У КАЛУСЬКОМУ РАЙОНІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Викладені дані захворюваності населення Калуського району за останні п'ять років по вікових категоріях та проаналізовано їх причини.

Ключові слова: вікова категорія, серцево-судинні захворювання, хвороби органів дихання, ендокринна система, екологічна ситуація.

Изложены данные заболеваемости населения Калушского района за последние пять лет по возрастным категориям и проанализированы их причины.

Ключевые слова: возрастная категория, сердечно-сосудистые заболевания, болезни органов дыхания, эндокринная система, экологическая ситуация.

Here has been given the data of illness in Kalush district over the past five years divided by age groups and analyzed their causes.

Keywords: age category, cardiovascular diseases, respiratory diseases, endocrine system, the ecological situation.

Актуальність проблеми. Сучасна Україна потерпає від демографічної кризи, зумовленої різким спадом народжуваності. Кількість і структурні зміни населення в країні тісно пов'язана з екологічними проблемами, рівнем економічного розвитку, соціального захисту населення, його здоров'я, освіти.

Основними причинами смертності населення залишаються захворювання системи кровообігу, новоутворення, нещасні випадки, хвороби органів дихання, органів травлення. Важливою проблемою є патологія щитовидної залози, зумовлена дефіцитом йоду в біосфері. У даній роботі проаналізована захворюваність Калуського району Івано-Франківської області за результатами статистичної звітності за 2007–2011 роки по вікових групах. До регіональних захворювань належать такі хвороби: інфекційні, хвороби крові, ендокринної системи, хронічний ревматизм, хвороби органів дихання та травлення, вроджені аномалії, хвороби нервової системи і серцево-судинні захворювання.

Результати досліджень та їх аналіз. На основі даних Калуської міської поліклініки було створено базу даних по дев'яти найпоширеніших захворюваннях, які наведено у таблиці 1, 2, 3 [1]. Далі подано аналіз динаміки і структури захворюваності населення в зв'язку з екологічними проблемами даної території.

Згідно із таблицею 1, у дітей віком 0–14 років найвищого рівня досягають інфекційні хвороби, хвороби крові та ендокринної системи, хвороби органів дихання і травлення. Це спричинено віковим фактором, забрудненням навколишнього природного середовища відпрацьованими газами двигунів автомобілів, кількість яких невпинно зростає. На території Калуського району розташовані «Паперова фабрика», завод Вінісіл, ТЕЦ й велике підприємство ТОВ «Карпатнафтохім», до складу якого входять наступні виробництва: ХіК (хлор і каустик), ПВХ (полівінілхлорид), ВХ (вінілхлорид), Поліолефін, Орсіл, Вінісіл, Кислородний цех, які у свою чергу здійснюють велике навантаження на атмосферне повітря. Зокрема, ВХ випускає дихлоритан, який при потраплянні в організм людини не виводиться із нього та призводить до розкладу печінки. Також викиди даного підприємства негативно впливають на органи дихання, викликають шкірні захворювання й алергічні реакції та онкологічні захворювання.

© Стельмахович Г.Д., Ребега М.В., Остафійчук О.В., 2013

Таблиця 1

База даних з розподілу захворювань

№ ч/ч	Найменування хвороб	Діти віком 0-14 років включно (к-сть осіб)				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Інфекційні	116	94,4	98,1	95,9	96,1
2	Хвороби крові	113	101,2	108,5	110,6	105,4
3	Хвороби ендокринної системи	158,5	139,6	142,6	140,3	141,7
4	Хронічний ревматизм	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3
5	Хвороби органів дихання	1204	1190	2115	2150	2100
6	Хвороби органів травлення	216	195,4	207	215,2	210,3
7	Вроджені аномалії	23,4	21,3	24,2	26,7	25,9
8	Хвороби нервової системи	52,1	57,6	58,3	58,8	57,2
9	Серцево-судинні захворювання	–	–	–	–	–
	Всього	2373	2299	2754	2797,9	2736,9

Таблиця 2

Розподіл захворювань дітей

№ ч/ч	Найменування хвороб	Діти віком 15-17 років включно (к-сть осіб)				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Інфекційні	56,2	28,4	34,7	31,2	33,7
2	Хвороби крові	34,2	28,02	26,4	30,5	28,3
3	Хвороби ендокринної системи	248,6	202,4	212,8	217,2	219,1
4	Хронічний ревматизм	--	0,4	0,4	0,6	0,5
5	Хвороби органів дихання	808,3	635,7	792	821,8	838,2
6	Хвороби органів травлення	148,2	112	125,6	118,4	120
7	Вроджені аномалії	5,9	7,2	6,4	6,9	6,7
8	Хвороби нервової системи	96,6	66,8	73,2	89,3	91,2
9	Серцево-судинні захворювання	–	–	–	–	–
	Всього	2663,8	1496,1	1271,5	1296	1318,1

Таблиця 3

Розподіл захворювань дорослих

№ ч/ч	Найменування хвороб	Дорослі 18 років і старші (к-сть осіб)				
		2007	2008	2009	2010	2011
1	Інфекційні	33,5	28,7	25,4	20,4	22,3
2	Хвороби крові	27,6	24,6	20,8	28,3	27,8
3	Хвороби ендокринної системи	101,9	99,8	104,2	101,6	102,4
4	Хронічний ревматизм	4,7	4,6	4,6	4,7	4,7
5	Хвороби органів дихання	439	391,9	380,6	396,7	391,8
6	Хвороби органів травлення	137,8	135,3	133,78	134,2	132,5
7	Вроджені аномалії	5,2	5,2	4,9	5,1	5,2
8	Хвороби нервової системи	49,1	44,8	46,8	41,5	42,7
9	Серцево-судинні захворювання	113,9	118,4	123,1	127,4	132,3
	Всього	1586	1504	844,1	905,8	860,9

У зв'язку з цим хворобам органів дихання належать найвищі показники у всіх вікових категоріях (рис.1). Наприклад, для бронхіальної астми важливе значення має дія зовнішніх та внутрішніх чинників. До зовнішніх чинників належать інфекційні та неінфекційні алергени, забруднення навколишнього природного середовища компонентами вихлопних газів двигунів, радіонуклідів, викидів підприємств токсичних речовин та ін. До внутрішніх чинників належать порушені функції імунної, ендокринної систем, вегетативної іннервації.

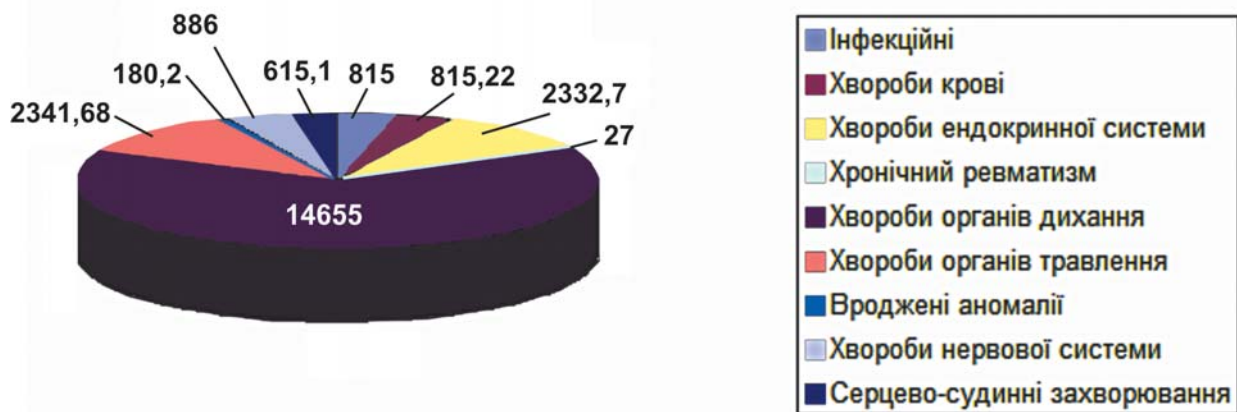

Рис. 1. Захворюваність Калуського району в 2007–2011 рр.

У віковій групі 15–17 років на високому рівні стоять хвороби нервової системи, які досягли найвищого рівня в 2010–2011 рр. Це пов'язано з тим, що в ранньому віці діти починають палити, зловживати алкоголем, що впливає на психіку. Хвороби ендокринної системи також переважають у цій віковій категорії, що свідчить про нестачу йоду в харчових продуктах, що у свою чергу пов'язано з катастрофою на Чорнобильській АЕС. Так, нестача йоду в організмі людини може призвести до гіпотиреозу – гноблення функції щитовидної залози і зниження рівня її гормонів у крові.

Хвороби органів травлення за останні роки залишилися стабільними, проте в порівнянні дітей у віці 0–14 років вони підвищилися, що зумовлено низькою якістю харчових продуктів. Функціональні і органічні порушення діяльності кишечника супроводжуються порушенням обміну речовин, які зумовлюють патологію травлення системи, знижують працездатність населення.

У віковій групі 18 років і старші перше місце посідають хвороби серцево-судинної системи. Як видно із таблиці 3, за останні роки вони значно зросли. Смертність від хвороб серця та системи кровообігу в Україні займає перше місце і в 2–3 рази вища ніж у країнах ЄС та світу, при чому в нашій країні вмирають від цих захворювань не тільки частіше, але й раніше. Це пов'язано з наявністю чинників ризику, основними серед яких є підвищений артеріальний тиск, ведення нездорового способу життя, недостатня фізична активність, нераціональне харчування, стреси пов'язані із втратою роботи, нестабільною економічною ситуацією та ін.

Також доросле населення більше хворіє на ревматичні хвороби в порівнянні із попередніми категоріями. Серед них: ревматоїдний артрит, поліартрит, остеохондроз, остеопороз, які є небезпечними, особливо для людей старшого віку. Це свідчить про нестачу кальцію в організмі та вітамінів, які є важливими для людини. Ці хвороби призводять навіть до інвалідності. Серед дорослого населення захворювання на інфекційні хвороби зменшились. Хвороби органів дихання в порівнянні із категоріями 0–14, 15–17 років знаходяться на значно нижчому рівні і залишаються майже стабільними.

Висновки. Отже, із бази даних захворювання населення Калуського району Івано-Франківської області видно, що перше місце посідають хвороби органів дихання серед дітей та підлітків. Слідом ідуть хвороби ендокринної системи, хвороби органів травлення та хвороби крові. Серцево-судинні захворювання мають високі показники серед дорослого населення, як в регіоні, так і в Україні. Таким чином, основними причинами захворювання та смертності населення є негативна екологічна ситуація даного району.

Література

1. Статистичний збірник. – К., 2010. – Ч. – 365 с.

Поступила в редакцію 3 травня 2012 р.

Рекомендував до друку д.г.-м.н. О.М.Адаменко